मक्षिका स्त्री मश-सिकन् । कीटभेदे वंभराळीकीटे (मौ-माछि) उज्ज्वल० । पृषो० दीर्घः तत्रार्थे राजनि० ।

मक्षिकामल न० ६त० । सिक्थके (मोम) राजनि० ।

मक्षिकासन न० ६त० । (मौचाक) सिक्थकाधारे राजनि० पाठान्तरम् । [ऋ०८।२६।६

मक्षु न० मक्ष-उन् । १शीघ्रे निघण्टुः २शीघ्रगतियुते त्रि०

मख सर्पणे भ्वा०पर०सक०सेट् । मखति अमाखीत् अमखीत् ममाख मेखतुः । [मङ्क्ष्यते ।

मख सर्पणे भ्वा०पर०सक०सेट् इदित् । मङ्खति अमङ्खीत्

मख पु० मख-संज्ञायां घ । यज्ञे अमरः ।

मखत्रातृ पु०मखं विश्वामित्रर्षिमखं त्रायते त्रै-तृच् । श्रीरामे शब्दर० । [त्रि० ।

मखद्विष् पु०मखाय द्वेष्टि द्विष-क्विप् । १राक्षसे २यज्ञद्वेषिणि

मखाग्नि पु० ६त० । यज्ञे संस्कृताग्नौ जटा० । मखान-लादयोऽप्यत्र ।

मखान्न न० मखे तत्काले भोज्यमन्नं मुन्यन्नत्वात् शा०त० । (माखना) १जलजाते मूलजे फलभेदे "मखान्नं पद्मबीजस्य गुणैस्तुल्यं विनिर्दिशेत्" भावप्र० । ६त० । २यज्ञान्ने च ।

मखासुहृत् पु० ६त० । दक्षयज्ञस्य नाशके महादेवे हेमच०

मग सर्पणे भ्वा०पर०सक०सेट् इदित् । मङ्गति अमङ्गीत् ।

मगध पु० मङ्ग्यते अधोगम्यतेऽनेन मगि-क पृषो० भगं दोषं पापं वा दधाति धा-क । १देशभेदे २तद्देशस्थे जने ब०व० । स च कीकटेतिसंज्ञः अङ्गदेशस्थश्च । कीकटेषु गया पुण्या नदी पुण्या पुनःपुना" इत्युक्तेः गयादी-नामेव पुण्यत्वम् । अन्येषामपुण्यत्वं प्रत्युत पापजनक-त्वम् "अङ्गवङ्गकलिङ्गान्ध्रान् गत्वा संस्कारमर्हति" मिता० देवलोक्तेः । "तीर्थयात्रा व्यतिरेकेणैतान् गत्वा तत्रैव चिरमुषित्वा गङ्गागमनं प्रायश्चित्तम् । तदशक्तौ पुनरुप-नयनं अतिचिरवासे तु पुनरुपनयनं कृत्वा चान्द्रायणं कर्त्तव्यम्" प्रा० वि० । अतस्तस्य पापजनकत्वात् तथा-त्वम् । ततः भवार्थे गहा० छ । मगधीय तत्र भवे त्रि०

मगधा स्त्री मगध उत्पत्तिस्थानत्वेनास्त्यस्या अच् । पिप्पल्यां रत्नमा० । [मात्रे च ।

मगधेश्वर पु० ६त० । १जरासन्धनृपे हेम० । २तद्देशपति-

मगधोद्भवा स्त्री मगधदेशे बाहुल्येनोद्भवति अच् । पिप्प-ल्याम् राजनि० । तद्देशे तस्याः प्रचुरभवत्वात्तथात्वम् ।

मगध्य परिवेष्टने कण्ड्वा० प० सक०सेट् । मगध्यति अमग-ध्यी(धी)त् ।

मगन्द पु०मगं पापं ददाति दा ड पृषो०मुम् च । कुशीदिनि निरु० ६।२२ ।

मगण पु० छन्दःशास्त्रोक्ते सर्वगुरुके वर्णत्रये ।

मगल पु० गोत्रप्रवरर्षिभेदे प्रवरा० ।

मग्न त्रि० मस्ज-क्त । (डोवा) जलादौ कृतमज्जने ।

मघ कैतवे द्यूतक्रीड़ादौ अक० गतौ निन्दायां आरम्भे च सक०भ्वा०आ०सेट् इदित् । मङ्घते अमङ्घिष्ट । [मङ्घ्यते

मघ भूषणे भ्वा०पर०सक०सेट् इदित् । मङ्घति अमङ्घीत् ।

मघ पु० मघि-अच् पृषो० । १द्वीपभेदे मेदि० । (मग)नामके २म्लेच्छदेशभेदे । ३पुष्पभेदे न० शब्दरत्ना० ।

मघवन्(त्) पु० मह-कनिन् नि०हस्य घः "मघवा बहुलम्" पा०वा तृच् । १इन्द्रे अमरः २तन्नामनामके पेचके च । तृचि मघवान् अतृचि मघवा । एवं मघ-वानौ मघवन्तावित्यादिरूपद्वयम् । भत्वे अन्नन्तस्य सम्प्र० । मघोनः तृजन्तस्य न मघवतः इत्यादि ङीपि मघोनी मघवतीत्यादि तद्धिते न सम्प्र० । माघवनम् इत्यादि भाष्ये तु मघशब्दात् मतुपिरूपं साधयित्वा शब्दान्तर-मित्युक्त्वा न तृजित्युक्तम् ।

मघा स्त्री मह-घ हस्य घत्वम् । अश्विन्यवधिके दशमे नक्षत्रे तस्याश्च पञ्चतारात्मकत्वात् बहुत्वमपि "पितरः स्पृहय-न्त्यन्नमष्टकासु मघासु च" स्मृतिः । "मघां मूलञ्च वर्जये-दिति "मघायां पिण्डदानञ्चेति" स्मृतिस्तु समुदायस्यैक-त्वाभिप्रायेण । अस्या योगतारादिकमश्लेषाशब्दे ४९७ पृ० उक्तम् । २औषधभेदे धरणिः ।

मघात्रयोदशी स्त्री मघानक्षत्रेण युक्ता त्रयोदशी शा०त० । भाद्रकृष्णत्रयोदश्यां तत्रैव मघानक्षत्रसंयोगसम्भवात् । तत्र श्राद्धमावश्यकं यथोक्तं ति० त०

"प्रौष्ठपद्यूर्ध्वं कृष्णत्रयोदश्यां मघायुक्तायामनिषिद्ध यत्किञ्चिद्द्रव्येण श्राद्धमावश्यकं शङ्खादिविधिवाक्ये नक्षत्रविशिष्टतिथेः श्रुतेः । ततश्च केवलत्रयोदशीकेवल-मघाश्राद्धार्थवादा अपि क्लृप्तविशिष्टविधिप्राप्तकर्मणो नित्यत्वबोधकाः न तु केवलविध्यन्तरकल्पना गौरवात् । तथाच शङ्खः "प्रौष्ठपद्यामतीतायां मघायुक्तां त्रयो-दशीम् । प्राप्य श्राद्धं हि कर्त्तव्यं मधुना पायसेन च" मनुः "यत्किञ्चित् मधुना मिश्रं प्रपद्यात्तु त्रयोदशीम् । तदप्यक्षयमेव स्यात् वर्षासु च मघासु च" । विष्णु-धर्मोत्तरम् "प्रौष्ठपद्यामतीतायां तथा कृष्णा त्रयोदशी । एतांस्तु श्राद्धकालान् वै नित्यानाह प्रजापतिः" । शाता-